Stakeholder analyse Wrp Gemeente Nijmegen

Op weg naar een Water- en rioleringsprogramma

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
1.1 Wettelijk kader 4
1.2 Model 1 4
1.3 Model 2 5
1.4 Opzet stakeholderanalyse 5

2 Stakeholderanalyse 6
2.1 Stap 1 6
2.1.1 Overzicht stakeholders 6
2.1.2 Indeling stakeholders 6
2.2 Stap 2 7
2.3 Stap 3, model 1 8
2.3.1 Intern 8
2.3.2 Extern 9
2.3.3 Interface 10
2.4 Stap 4, model 2 10

3. Stakeholderanalyse en het Wrp 12
3.1 Model 1 12
3.2 Model 2 12

1 Inleiding

Voor het opstellen van een nieuwe Water en rioleringsprogramma is het belangrijk om te weten wie er allemaal van belang zijn en wanneer bij het opstellen van het Wrp betrokken moet worden. Daarvoor stellen we een stakeholderanalyse op. In de stakeholderanalyse geven we per categorie aan óf, wanneer en hoe de betrokkenheid bij het opstellen van het Wrp is of moet zijn. We gaan daarbij uit van belang versus invloed. We kijken hierbij ook naar het wettelijke kader hiervoor.

We hanteren hierbij twee modellen:

1. Model met interne, externe en interfacestakeholders.
2. Model met beïnvloeder, sleutelfiguur, toeschouwer en geïnteresseerde.

1.1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor betrokken stakeholders bij het Wrp staat in de Omgevingswet. In artikel 2.1 lid 2 staat vermeld:

> 2. Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.

Omgevingswet artikel 2.2 (afstemming en samenwerking) stelt in lid 1:

> 1. Een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af.

1.2 Model 1

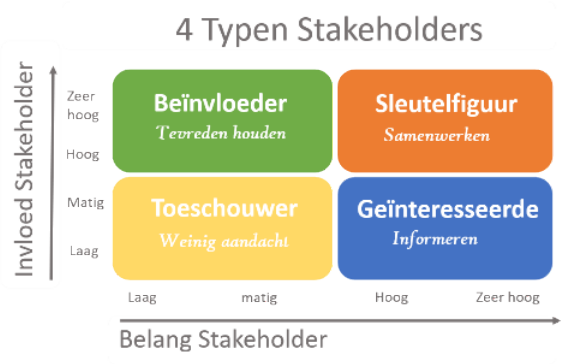
Je wordt gezien als *interne stakeholder* als je onderdeel bent van de organisatie ongeacht of je directe of indirecte invloed uitoefent. *Externe stakeholders* zijn belanghebbenden die buiten de organisatie vallen maar wel directe invloed kunnen hebben. De *interface stakeholders* zijn niet betrokken bij het project, maar zijn wel belanghebbende. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt in het hebben van directe of indirecte invloed.

Stakeholders	Primair Heeft direct invloed op aanpak en/of resultaat	Secundair Heeft indirect invloed op aanpak en/of resultaat
Interne Stakeholder Bij het project betrokken vanuit de eigen organisatie		
Externe stakeholder Bij het project betrokken externe partij		
Interface Stakeholder Niet bij het project betrokken partij, die wel een legitiem belang heeft		

1.3 Model 2

Dit model gaat uit van vier typen stakeholders.

1. De beïnvloeder
    a. De beïnvloeder heeft veel invloed, maar minder belang. De beïnvloeder moet tevreden gehouden worden.
2. De sleutelfiguur
    a. De sleutelfiguur heeft veel invloed en veel belang. Met de sleutelfiguren moet goed worden samengewerkt.
3. De toeschouwer
    a. De toeschouwer heeft weinig invloed, en weinig belang. Er hoeft niet veel aandacht te gaan naar de toeschouwers.
4. De geïnteresseerde
    a. De geïnteresseerde heeft veel belang, maar weinig invloed. Met de geïnteresseerde moet goed worden gecommuniceerd en zo moeten geïnformeerd blijven.

1.4 Opzet stakeholderanalyse

Voor de stakeholderanalyse volgen we verschillende stappen, deze stappen lichten we toe in het volgende hoofdstuk. In hoofdstuk drie zoomen we in op de betrokkenheid bij het (opstellen van) het Wrp.

2.1 Stap 1

De eerste stap van de stakeholderanalyse is het kijken wie er relevant zijn voor het opstellen van het Wrp en wie er belang bij hebben.

2.1.1 Overzicht stakeholders

Voor het opstellen van het Wrp zien we de volgende stakeholders:

- Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
- Afdeling Stadsbeheer
- Afdeling Stadsontwikkeling
- Afdeling Stadsrealisatie
- Bedrijven
- Dagelijks Bestuur
    - Portefeuillehouder(s)
    - College
- Gemeenteraad
- Groene Metropool
- Inwoners
- ODRN
- Ondernemers
- Provincie Gelderland
- Rijkswaterstaat
- Vitens
- Waterschap Rivierenland
- Werk Regio Nijmegen.

2.1.2 Indeling stakeholders

De stakeholders delen we op in interne, externe en interface stakeholders. Je wordt gezien als interne stakeholder als je onderdeel bent van de organisatie ongeacht of je directe of indirecte invloed uitoefent. Externe stakeholders zijn belanghebbenden die buiten de organisatie vallen maar wel directe invloed kunnen hebben. De interface stakeholders zijn niet betrokken bij het project, maar zijn wel belanghebbende.

Interne stakeholders

- Dagelijks bestuur
    - Portefeuillehouder(s)
    - College
- Gemeenteraad
- Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
- Afdeling Stadsbeheer
- Afdeling Stadsontwikkeling
- Afdeling Stadsrealisatie

Externe stakeholders

- Groene Metropool
- Provincie Gelderland
- Rijkswaterstaat
- Waterschap Rivierenland
- Werk Regio Nijmegen
- Vitens

Interface stakeholders

- Bedrijven
- Inwoners
- Ondernemers
- ODRN

Binnen de diverse afdelingen van de gemeente Nijmegen zijn medewerkers actief die elk hun eigen expertise inbrengen, variërend van financiën tot ontwikkeling. Dit leidt ertoe dat de betrokkenheid van de werknemers bij het opstellen van het WRP varieert, afhankelijk van hun rol en perspectief binnen de organisatie.

2.2 Stap 2

De volgende stap is om de stakeholders te rangschikken in volgorde van betrokkenheid. Bij het rangschikken is er gekeken naar wie invloed heeft op wie.

Het Bestuur en de gemeenteraad nemen hierbij een bijzondere positie in, het college stelt het Wrp vast, maar ook de gemeenteraad zal over het geheel of over onderdelen haar zegje willen doen.

Stap 2:

1. Dagelijks bestuur
    - Portefeuillehouder(s)
    - College
2. Gemeenteraad
3. Afdeling Stadsbeheer
4. Afdeling Stadsrealisatie
5. Waterschap Rivierenland
6. Afdeling Stadsontwikkeling
7. Rijkswaterstaat
8. Provincie Gelderland
9. Inwoners
10. Bedrijven
11. Groene Metropool
12. Werk Regio Nijmegen
13. ODRN
14. Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
15. Vitens

2.3 Stap 3, model 1

De volgende stap is om in kaart te brengen welk belang partijen hebben en welke invloed op het proces en het resultaat. Het is de basis voor het vullen van model 2.

2.3.1 Intern

Bestuur

Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad vormen het bestuur van de gemeente.

Portefeuillehouder(s), college

Elke wethouder heeft zijn eigen taakgebied of portefeuille, bijvoorbeeld onderwijs, openbare werken, financiën, huisvesting, sport en cultuur. Elke wethouder zal dus keuzes maken uit het belang van zijn portefeuille.

Gemeenteraad

De raad is gekozen door de inwoners. Zij vertegenwoordigen dus de belangen van de inwoners. Ze stellen beleid vast en controleren het college van burgemeester en wethouders. De leden van de raad zijn meestal lid van een politieke partij. Hun motieven zullen waarschijnlijk vanuit hun politieke overtuigingen en belangen van de inwoners komen.

Afdeling Stadsbeheer

In de afdeling Stadsbeheer zit het beheer van de riolering in brede zin begrepen. Zij zijn verantwoordelijk voor onderhoud, vervanging en verbetering van de riolering en het beheren van de data. Ze opereren op het bedrijfsmatige vlak.

Afdeling Stadsrealisatie

De afdeling Stadsrealisatie maakt de stad. Haar medewerkers voeren in opdracht van vooral de afdelingen stadsbeheer en stadsontwikkeling fysieke projecten uit. In die projecten behartigen zij het waterbelang. Bij de projecten in opdracht van stadsbeheer gaat het bijvoorbeeld over rioolvervanging en rioolrenovatie. Bij de projecten in opdracht van stadsontwikkeling gaat het bijvoorbeeld over de uitbreidingen in de Waalsprong of de grote vernieuwing van de stationsomgeving. Bij al die projecten werken zij nauw samen met de afdeling stadsbeheer. Daarnaast voeren zij adviesopdrachten uit die voortvloeien uit het gemeentelijk rioleringsplan. Ook zorgen zij voor inzicht in de hydraulische werking van het rioolstelsel en dragen verbetermaatregelen aan. Daarnaast zijn zij betrokken bij de advisering aan de ODRN over aangevraagde omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen.

Afdeling Stadsontwikkeling

De afdeling Stadsontwikkeling is een afdeling die zich vooral bezighoudt met de beleidsmatige kant van het watersysteem/waterketen. Zij zorgen voor de grote lijnen, bestuurlijke contacten en vertegenwoordigen het waterbelang in visies en strategische plannen.

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

De afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling is bezig met de beleidsmatige ontwikkeling van de maatschappij. Zij focussen zich onder andere op het gedrag van inwoners en zouden deze bijvoorbeeld kunnen proberen te beïnvloeden voor beter gebruik van het riool of gewenning aan incidentele wateroverlast.

2.3.2 Extern

Werk Regio Nijmegen

In de Werkregio Nijmegen werken de gemeenten Nijmegen, Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, West Maas en Waal en Wijchen samen aan water en riolering. Samen is een beleidskader opgesteld, dat voor het Wrp kan worden gebruikt.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het beheer van grote wateren, zoals de zee en de rivieren. RWS waarschuwt de verantwoordelijke overheden op tijd voor hoogwater of storm op zee en heeft belang bij een schone, veilige doorvaarbare rivier. Daarnaast onderhoudt RWS dijken, dammen, stuwen en stormvloedkeringen. Ook beschermt RWS de kust en geeft het rivieren meer ruimte. Bijvoorbeeld door uiterwaarden te verdiepen en nevengeulen aan te leggen. De Waal bij Nijmegen is rijkswater.

Groene Metropool

Tot de Groene Metropoolregio behoren achttien gemeenten. Deze gemeenten werken samen aan de koers van de regio aan onder andere de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit. Hierbij moet een balans worden gevonden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leef kwaliteit: groene groei. Voor water ligt de focus op een water robuuste inrichting van de regio.

Vitens

De zorg voor veilig en gezond drinkwater is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Een effectieve bescherming van grond- en oppervlaktewater is nodig want het is van belang zorgvuldig om te gaan met deze bronnen voor drinkwater.

Waterschap Rivierenland

De riolering staat in via overstorten en regenwateruitlaten in verbinding met oppervlaktewater. Het waterschap is beheerder van de watersystemen en heeft wateren die niet onder Rijkswaterstaat vallen in beheer. Ook is een (groot) aantal stadswateren overgedragen aan het waterschap en dus onder hun beheer. Beslissingen die in het Wrp worden gemaakt kunnen invloed hebben op de kwantiteit en kwaliteit van het oppervlaktewater. De belangen van het waterschap zitten bij het (behouden/creëren) van goede kwaliteit water en bij een goede peilregulering. Ook heeft het waterschap onder andere de eindgemalen in beheer die het afvalwater naar de rioolwaterzuiveringsinrichting transporteren.

Provincie Gelderland

Specifiek provinciaal beleid voor stedelijk water komt niet vaak voor. De concrete uitwerking ligt voornamelijk bij de waterschappen en gemeenten. De provincie wijst in haar omgevingsvisie wel milieubeschermingsgebieden aan, waaronder grondwaterbeschermingsgebieden. Voor deze gebieden heeft zij in haar omgevingsverordening regels opgesteld, bijvoorbeeld voor het infiltreren van water in de bodem. Hemelwater dat afstroomt van verharde oppervlakken mag in de bodem geïnfiltreerd worden. Een regel waarmee rekening gehouden moet worden is bijvoorbeeld dat de grondwaterkwaliteit niet mag verslechteren. In onze projecten moeten we aan die regel invulling geven. Verder kan de provincie in haar omgevingsvisie bijvoorbeeld aangeven welke gebieden mogelijk geschikt zijn om extra water te bergen.

2.3.3 Interface

Inwoners

Inwoners van de gemeente willen dat de voorzieningen werken en dat er weinig wateroverlast is (stank/wateroverlast/grondwateroverlast). Ook zijn er inwoners die gebruik kunnen maken van subsidies om af te koppelen of om een groen dak aan te leggen.

Bedrijven

Bedrijven lozen op het riool. Er moet genoeg ruimte blijven in de toevoer zodat bedrijven kunnen blijven lozen. Ook moeten zij weten wat er wel en niet geloosd mag worden.

ODRN (omgevingsdienst Regio Nijmegen)

De Omgevingsdienst Regio Nijmegen is een verlengstuk van de gemeente en is de uitvoeringsdienst voor onder andere vergunningverlening, toezicht en handhaving. Naast vergunningverlening controleren de medewerkers of bedrijven voldoen aan de bouw- en milieuregels. Daarnaast adviseren zij inwoners en bedrijven als zij gaan bouwen of verbouwen.

2.4 Stap 4, model 2

Stap 4 is het vullen van een stakeholdermatrix van model 2. In deze stap delen we de stakeholders in één van de vier typen stakeholders in: beïnvloeder, sleutelfiguur, toeschouwer of geïnteresseerde. Dit helpt om later te bepalen wie wanneer en hoe in het Wrp-proces moet worden betrokken. De sleutelfiguren vormen de belangrijkste categorie.

Het dagelijks bestuur en de raad hebben een bijzondere rol binnen het opstellen en vaststellen van het Wrp, zij passen niet echt in één van de vier categorieën. Vandaar dat ze uit model 2 zijn gehaald, maar apart worden benoemd. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het vaststellen van het WRP en heeft daarmee een doorslaggevende invloed. De raad is betrokken bij de strategische richting van het Wrp, aangezien zij de Omgevingsvisie vaststellen, wat hen ook een aanzienlijke mate van invloed geeft. Daarnaast heeft het bestuur een direct belang bij het Wrp, niet alleen vanwege de gezondheidsaspecten en wettelijke vereisten van

de gemeentelijke watertaken, maar ook omdat zij verantwoordelijk zijn voor het innen en verantwoorden van de rioolheffing.

Beïnvloeder	**Sleutelfiguur**
- Werk Regio Nijmegen - Groene Metropool	- Afdeling stadsbeheer - Afdeling stadsrealisatie - Afdeling stadsontwikkeling - Waterschap Rivierenland - Rijkswaterstaat - Provincie Gelderland
Toeschouwer	**Geïnteresseerde**
- Vitens - Afdeling maatschappelijke ontwikkeling - ODRN	- Inwoners - Bedrijven

Nu we weten wat voor type stakeholders de betrokkene partijen zijn, wat hun belangen zijn en hoeveel invloed ze hebben kunnen we dit toepassen op het opstellen van het Water- en rioleringsprogramma Wrp. We doen dit aan de hand van de twee modellen:

1. Het plaatsen in het schema met intern-extern-interface en primair en secundair
2. De vier typen stakeholders waar we eerder de partijen aan toe hebben gekend.

3.1 Model 1

Stakeholders	Primair Heeft direct invloed op aanpak en/of resultaat	Secundair Heeft indirect invloed op aanpak en/of resultaat

Interne Stakeholder
Bij het project betrokken vanuit de eigen organisatie
	- Afdeling stadsbeheer
	- Afdeling stadsrealisatie
	- Afdeling stadsontwikkeling
		- Afdeling maatschappelijke ontwikkeling
		- Bestuur
		  ○ College
		  ○ Gemeenteraad

Externe stakeholder Bij het project betrokken externe partij	- Waterschap Rivierenland - Rijkswaterstaat - Groene Metropool	- Werk Regio Nijmegen - Provincie Gelderland - VITENS
Interface Stakeholder Niet bij het project betrokken partij, die wel een legitiem belang heeft		- Inwoners - Bedrijven - ODRN -

Voor het opstellen van het Wrp zijn primair de afdelingen stadsbeheer (als opstellende afdeling) stadsrealisatie en stadsontwikkeling belangrijk als interne partijen. Zij bereiden het Wrp voor en hebben directe invloed op proces en resultaat. Op grond van de Omgevingswet moeten zijn daarbij afstemmen met andere direct belanghebbenden, in dit geval de waterbeheerders en de Groene Metropool.

De overige partijen zijn in de secundaire kolom geplaatst.

3.2 Model 2

Het dagelijks bestuur, bestaande uit wethouders en het college, en de raad. Zij hebben veel invloed, aangezien ze het programma moeten goedkeuren.

Beïnvloeder

De beïnvloeder is een stakeholder die je tevreden moet houden. De stakeholder heeft veel invloed, maar minder belang. Beïnvloeders binnen het Wrp zijn de Groene Metropool en de Werkregio Nijmegen. Beide organisaties hebben input

geleverd voor het Wrp, aangezien ze actief betrokken zijn binnen de visie voor gemeente Nijmegen en het opstellen ervan. Ze hebben echter geen directe invloed op de inhoud van het Wrp en het proces.

Sleutelfiguur

De sleutelfiguren zijn stakeholders die veel invloed en belang hebben bij het opstellen van het Wrp. Dit zijn organisaties/afdelingen die direct met het Wrp te maken hebben en met de uitvoering hiervan. De sleutelfiguren moeten goed met elkaar samenwerken. De meeste sleutelfiguren zijn vanaf het begin betrokken bij het opstellen van het Wrp en zullen door het gehele proces betrokken blijven. Andere sleutelfiguren zullen actief betrokken worden door middel van werksessies.

Geïnteresseerde

De geïnteresseerde is een stakeholders die niet veel invloed heeft maar wel (veel) belang heeft bij het Wrp. Dit zijn stakeholders die het Wrp niet opstellen maar wel de gevolgen ervan merken. Dit zijn dus bijvoorbeeld bewoners, bedrijven en ondernemers. Het is belangrijk om dit soort type stakeholders geïnformeerd te houden. Ze worden betrokken bij het opstellen van het Wrp door een participatietraject op te stellen, bijvoorbeeld door een Maptionairre-enquête en door de ter inzagelegging. Hierbij kunnen ze hun wensen laten weten voor het nieuwe Wrp en reageren op het concept dat er komt.

Toeschouwer

Toeschouwers zijn stakeholders die weinig invloed hebben en weinig belang. Aan deze typen stakeholders hoeft niet veel aandacht te worden besteed. Ze kunnen kennisnemen van de inhoud om te zien hoe het hen beïnvloed.

Conclusie

Vanuit deze stakeholdersanalyse zetten we een participatieplan op voor het opstellen van het Wrp. De plaatsing in verschillende categorieën bepalen daarbij de mate van betrokkenheid.

Together with our clients and the collective knowledge of our 20.000 architects, engineers and other specialists, we co-create solutions that address urbanisation, capture the power of digitalisation, and make our societies more sustainable.

Sweco – Transforming society together

SWECO